

DE BODEM

In de lente

Een gezonde bodem is een bodem die krioelt van het leven. Het is essentieel om de grond even goed te verzorgen als onze planten. En die twee gaan hand in hand. Hier volgen enkele tips over hoe je de bodem door de seizoenen heen verzorgt. Hier komt de lente editie!

De betekenis van de woorden met een asterisk vind je in onze Woordenschatlijst, rubriek «Downloadbaar materiaal - Moestuin voor scholen».

DE BODEM ONDERHOUDEN IN DE LENTE

1. DE GROND ZAAIKLAAR MAKEN.....	1
De bodembedekking weghalen.....	1
De grond losmaken.....	2
Omgaan met onkruid.....	2
2. DE BODEM VOEDEN IN DE LENTE.....	3
3. DE BODEM BESCHERMEN IN DE LENTE.....	3

In de lente moeten de grond en het leven dat erin leeft uit hun winterslaap komen. Laten we ze voorzichtig wakker schudden, zonder ze op te jagen. Plan ook voor jezelf een zachte start: bereid de grond voor wanneer deze klaar is om te zaaien en te planten, maar bij voorkeur één of twee weken van tevoren. Het is niet nodig om begin februari een moestuin helemaal klaar te hebben als de helft ervan pas in april of mei wordt gebruikt.

1. DE GROND ZAAIKLAAR MAKEN

De bodembedekking weghalen

Hoe je de grond zaaiklaar maakt, hangt af van de gekozen bodembedekking in de winter/herfst:

- **Heb je in de nazomer of vroege herfst een groenbemester gezaaid?** Als de vorst de planten nog niet heeft gedood, snoei ze dan en laat ze een of twee weken op de grond liggen om te drogen. Werk ze in de bovenste grondlaag (0-15 cm) met behulp van een hak.
- **Is je grond bedekt met mulch?** Haal deze een paar dagen voor het zaaien weg. Zo kan de grond alvast opwarmen. Hierdoor zullen de zaden sneller kiemen. Indien je een lichte zandgrond hebt, doe dit niet te veel van tevoren. Hierdoor droogt de grond onnodig uit en breng je de bodemorganismen in gevaar. Laat de bodembedekking verder ontbinden op de compost of verhuis hem naar de randen van de moestuin. Dit laatste vermijdt je beter indien je veel last hebt van slakken of woelmuizen. Ze zullen deze hoop namelijk als uitvalsbasis gebruiken voor hun nachtelijke rooftochten.

- **Staan er nog wintergroenten in de tuin?** Laat ze staan tot je ze kan oogsten. Ook de mulch tussen de groenten kan je tot dan laten liggen. Een uitzondering op deze regel is de teelt van ajuin, look en sjalot in zware, natte grond. De mulch kan beschimmelingsproblemen in de hand werken, deze teelten zijn namelijk gevoelig voor stilstaand vocht.
- **Liet je de bodem onbedekt?** Dan werd de grond aangedrukt door de inslaande regen. Wellicht vormde er zich een harde korst of werd de tuin gekoloniseerd door onkruid? Het zal in elk geval harder werken zijn om de grond los te maken. Het kan een goed idee zijn om rijpe compost toe te voegen om wat bodemorganismen toe te voegen aan de bodem. Opgelet, een zak potgrond zorgt niet voor extra bodemorganismen.

De grond losmaken

Deze fase zal meer of minder inspannend zijn, afhankelijk van jouw grondsoort en de manier waarop de moestuin in de herfst bedekt was. Hoewel we het traditionele spitten en keren sterk afraden, is een grondbewerking toch nodig om de grond los te maken.

Voordat je aan de slag gaat, controleer of de omstandigheden geschikt zijn: werk niet op grond die bevroren, te nat of te kleverig is. In het laatste geval loop je het risico dat de grond verder wordt gecompacteerd.

Als jouw grond de afgelopen jaren goed verzorgd is geweest (lege percelen afdekken, compost toevoegen, groenbemesting, enz) volstaat het de grond los te maken met een hak of krabber. Zo breek je eventuele oppervlakte korstjes en wordt de bovenste grondlaag (tot 10 cm diep) losgemaakt. Ga je zaaien? Voeg dan eerst voeding toe alvorens je de grond bewerkt (zie verder).

Een diepere grondbewerking is nodig als je een zware, compacte bodem hebt of als je voor het eerst een moestuin aanlegt en de grond daarvoor is vertrapt. Ga desondanks voorzichtig te werk: werk met een spitvork of een woelvork. Til de kluiten op en breek ze indien nodig, maar draai ze niet om (!). Zo vermijd je dat organismen uit de diepere lagen in contact komen met lucht en het volle zonlicht en dat de organismen van de oppervlaktelaag in de diepere lagen begraven raken - beide overleven misschien niet.

OM VERDER TE GAAN

www.tournesol-zonnebloem.be >Downloadbaar materiaal>Moestuin>Moestuin voor scholen

Hfst.3 Teelttechnieken - De grond voorbereiden

Omgaan met onkruid

Werd de grond goed bedekt, dan zou «onkruid» geen probleem mogen zijn. Bleef de grond echter kaal, is de kans groot dat er 'onkruid' is verschenen, en maar goed ook, zij zorgden voor de nodige bodembedekking. Laat ze staan tot het tijd is om de grond voor te bereiden voor het zaaien. Maar laat ze niet opnieuw uitzaaien. De percelen die je pas half mei in gebruik gaat nemen, kan je daarom beter wieden en terug afdekken. Maak de grond los met een spitvork en verwijder tegelijkertijd het onkruid. Bedek daarna de bodem. Moet je vaak wieden? Overweeg dan om de techniek van het «vals zaaibed» toe te passen. (Zie *Het vals zaaibed* van het hoofdstuk 3).

2. DE BODEM VOEDEN IN DE LENTE

De lente is de tijd waarin gewassen beginnen te groeien en planten een grote behoefte hebben aan voedingsstoffen. Kies voor bodemverbeteraars die de planten snel van voedingsstoffen voorzien: rijpe compost, gecomposteerde mest, enz.

Als je planten groepeert per gewas (wisselteelt) of per groente (een hele bak courgettes, tomaten, enz.), kun je gemakkelijk rekening houden met de individuele behoeften van elke groente/gewas. Als algemene regel geldt dat knol- en wortelgewassen de voorkeur geven aan minder rijke grond, terwijl blad, vrucht en koolgewassen gulzig zijn en een rijkere grond nodig hebben. Het is daarom een goed idee om compost of andere organische meststoffen toe te voegen aan de grond bij deze teelten.

+++ voeding	+ voeding	- voeding
pompoen, kalebas	aubergine	look
courgette	paprika	ajuin en sjalot
komkommer en augurk	tomaat	radijs
kolen (behalve spruiten)	sla	veldsla
prei	wortel	erwt
mais	biet en snijbiet	boon
rabarber	selder	tuinboon
aardappel	spinazie	

De hoeveelheid bodemverbeteraar hangt niet alleen af van de groente, maar ook van de bodem. Een vruchtbare grond zal voornamelijk een onderhoudsbemesting nodig hebben, terwijl arme grond grotere doses nodig zal hebben om de voorraad voedingsstoffen aan te vullen.

De onderstaande doseringen zijn voor een gezonde, vruchtbare bodem. Verhoog ze als de bodem arm is.

- **Voor gulzige groenten:** 10 tot 15 liter (5 tot 7 kg) rijpe compost per m²;
- **Voor groenten die niet veel nodig hebben:** 4 tot 10 liter (2 tot 5 kg) rijpe compost per m². Wees heel spaarzaam voor groenten zoals peterselie, sjalotten of uien, die de neiging hebben om te rotten in te rijke grond.

Hak de bodemverbeteraar door de grond in de bovenste 10 cm. Hebben jullie potgrond in bakken zitten sinds één jaar of langer? Voedt deze met compost. Potgrond bevat (kunst)meststoffen die de planten voeding geven gedurende één seizoen (+/- 3 à 6 maanden). Voeg daarom compost toe en als het kan ook teelaarde.

3. DE BODEM BESCHERMEN IN DE LENTE

Ook in de lente houden we de bodem bedekt. Dit om verharding en uitspoeling van voedingsstoffen tegen te gaan. De bodembedekking helpt uitdroging tegen te gaan en tempert ook de koudegolven die in de lente nog steeds mogelijk zijn.

Mulch, voorzie een dunne bodembedekking rond de planten die nog moeten opkomen. De bodembedekking mag wat dikker zijn rondom planten die al wat groter zijn. Je kan verschillende organische materialen als bodembedekking gebruiken: een dun laagje grasmaaisel, gemaaide brandnetels, getrokken onkruid, stro,...

Je kan een combinatie teelt toepassen van snelgroeïende gewassen (zoals mesclun, spinazie, radijs, snijsla, postelein) in combinatie met traag groeiende gewassen. De snelgroeïende gewassen zorgen op die manier voor bodembedekking voordat de traag groeiende gewassen ontkiemen.

Je kan ook snel groeiende groenbemesters zaaien voor de percelen die je pas na half mei in gebruik gaat nemen. Denk aan mosterd, phacelia, veldboon, spinazie.

